HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דמר סבר. כל המפסיק בתפלתו אפי׳ שהה כדי לגמור כולה חוזר לראש (לקמן בפירקין דף כד:) ובשהה קל מיפלגי הכא: **הלי אפי׳ שהה אפי׳ לא שהה מיבעי ליה.** במילתא דרך מסלד ורך המונח מיבעי ליה לאפלוגי בין שהה כדי לגמור כולה חוזר לראש ומר סבר למקום שפסק אמר רב אשי האי אם שהה אם לא שהה מיבעי ליה [ג]אלא [א]דכולי עלמא אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש [ג]והתם בדלא שהה קמיפלגי דמר סבר גברא דחויא הוא ואין ראוי ואין תפלתו תפלה ומר סבר גברא חזיא הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן [ב]הנצרך לנקביו אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה אמר רב זביד ואיתימא רב יהודה לא שנו אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם יכול לשהות בעצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב ששת [ג]עד פרסה איכא דמתני לה [ה] אמתניתא במה דברים אמורים בשאין יכול לעמוד על עצמו אבל אם יכול לעמוד על עצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב זביד [ה] [ד]עד פרסה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן [ב]הנצרך לנקביו הרי זה לא יתפלל משום שנאמר [ו]הכון לקראת אלהיך ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מ״ד [ב]שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור עצמך שלא תחטא ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע [ו](דברי חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע דברי חכמים שאם חוטאים מביאים קרבן ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח] אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואין עושים תשובה כי אינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים נינהו אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואינם יודעים אם על הטובה הם מביאים אם על הרעה הם מביאים אמר הקב״ה בין טוב לרע אינן מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי ואיתימא רב חנינא בר פפא אמר שמור נקביך בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו רבנן [ה]הנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד׳ אמות ונכנם אמר רב אחא בר רב הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא קבוע אבל בית הכסא עראי חולץ ונפנה לאלתר [ו]וכשהוא יוצא מרחיק ד׳ אמות ומניחן מפני שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים רבינא שרי רב אדא בר מתנא [ז]אסר אתו שיילוה לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן ואמרי לה שמא יפיח בהן תניא אידך הנכנס לבית הכסא קבוע חולץ תפיליו ברחוק ד׳ אמות ומניחן בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס וכשהוא יוצא מרחיק ד׳ אמות ומניחן דברי בית שמאי ובית הלל אומרים אוחזן בידו ונכנס ר״ע אומר אוחזן בבגדו ונכנס בבגדו ס״ד זימנין מישתלי להו ונפלי אלא אימא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס ומניחם בחורין הסמוכים לבית הכסא [ח]ולא יניחם בחורין הסמוכים לרשות הרבים שמא יטלו אותם עוברי דרכים ויבא לידי חשד ומעשה בתלמיד אחד שהניח תפיליו בחורין הסמוכים לרשות הרבים ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו [ט]שיהא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס תנו רבנן בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין לבית הכסא ובאין עכברים ונוטלין אותן התקינו להניחן אותן בחלונות הסמוכות לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונוטלין אותן התקינו שיהא אוחזן בידו ונכנס אמר רבי מיאשא [י]בריה דריב״ל הלכה [ו]גוללן כמין ספר ואוחזן בימינו כנגד לבו אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ובלבד [כ]שלא תהא רצועה יוצאת מתחת ידו טפח אמר רבי יעקב בר אחא אמר רבי זירא [ל]לא שנו אלא שיש שהות ביום ללבשן אבל אין שהות ביום ללבשן עושה להן כמין כים טפח ומניחן [מ]אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו ובלילה עושה להן כמין כים טפח ומניחן אמר אביי [נ]לא שנו אלא בכלי שהוא כליין אבל בכלי שאינו כליין אפילו פחות ממטפח אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי שהרי [ס]כפין קטנים מצילין באהל המת ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן כי הוה בעי למיעל לבית הכסא כי הוה נקיט ספרא דאגדתא הוה יהיב לן כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר הואיל ושרונהו רבנן

חיישינן שמא יפנה בהן ואסור. ודוקא בבית הכסא קבוע חייישינן שמא יפנה בהן אבל בבית הכסא ערעי שמין רגיליס לפנות שם מותר להשתין בהן ולא חייישינן שמא יפנה בהן ואם תמצי לומר לא יפנה בהן אפילו בבית הכסא ערעי היינו דוקא כשמוחזן בידו אי חייישינן שמא יפשפש בהן הניצוצות שם יפלו מיס על רגליו או יגע בשמה: **שהרי פכין קטנים מצילין באהל המת.** ועל כרחך מטעם מוך הוא דאי לית בהו [א]מוך כלל לא שיט מצילין דהוי כמו מוכלין שנטלן [ס]שמקבלין טומאה באהל המת: דכניס

מר סבר [ו]אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש ומר סבר למקום שפסק אמר רב אשי האי אם שהה אם לא שהה מיבעי ליה [ג]אלא [א]דכולי עלמא אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש [ג]והתם בדלא שהה קמיפלגי דמר סבר גברא דחויא הוא ואין ראוי ואין תפלתו תפלה ומר סבר גברא חזיא הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן [ב]הנצרך לנקביו אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה אמר רב זביד ואיתימא רב יהודה לא שנו אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם יכול לשהות בעצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב ששת [ג]עד פרסה איכא דמתני לה [ה] אמתניתא במה דברים אמורים בשאין יכול לעמוד על עצמו אבל אם יכול לעמוד על עצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב זביד [ה] [ד]עד פרסה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן [ב]הנצרך לנקביו הרי זה לא יתפלל משום שנאמר [ו]הכון לקראת אלהיך ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מ״ד [ב]שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור עצמך שלא תחטא ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע [ו](דברי חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע דברי חכמים שאם חוטאים מביאים קרבן ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח] אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואין עושים תשובה כי אינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים נינהו אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואינם יודעים אם על הטובה הם מביאים אם על הרעה הם מביאים אמר הקב״ה בין טוב לרע אינן מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי ואיתימא רב חנינא בר פפא אמר שמור נקביך בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו רבנן [ה]הנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד׳ אמות ונכנס אמר רב אחא בר רב הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא קבוע אבל בית הכסא עראי חולץ ונפנה לאלתר [ו]וכשהוא יוצא מרחיק ד׳ אמות ומניחן מפני שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים רבינא שרי רב אדא בר מתנא [ז]אסר אתו שיילוה לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן ואמרי לה שמא יפיח בהן תניא אידך הנכנס לבית הכסא קבוע חולץ תפיליו ברחוק ד׳ אמות ומניחן בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס וכשהוא יוצא מרחיק ד׳ אמות ומניחן דברי בית שמאי ובית הלל אומרים אוחזן בידו ונכנס ר״ע אומר אוחזן בבגדו ונכנס בבגדו ס״ד זימנין מישתלי להו ונפלי אלא אימא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס ומניחם בחורין הסמוכים לבית הכסא [ח]ולא יניחם בחורין הסמוכים לרשות הרבים שמא יטלו אותם עוברי דרכים ויבא לידי חשד ומעשה בתלמיד אחד שהניח תפיליו בחורין הסמוכים לרשות הרבים ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו [ט]שיהא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס תנו רבנן בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין לבית הכסא ובאין עכברים ונוטלין אותן התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות הסמוכות לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונוטלין אותן התקינו שיהא אוחזן בידו ונכנס אמר רבי מיאשא [י]בריה דריב״ל הלכה [ו]גוללן כמין ספר ואוחזן בימינו כנגד לבו אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ובלבד [כ]שלא תהא רצועה יוצאת מתחת ידו טפח אמר רבי יעקב בר אחא אמר רבי זירא [ל]לא שנו אלא שיש שהות ביום ללבשן אבל אין שהות ביום ללבשן עושה להן כמין כים טפח ומניחן [מ]אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו ובלילה עושה להן כמין כים טפח ומניחן אמר אביי [נ]לא שנו אלא בכלי שהוא כליין אבל בכלי שאינו כליין אפילו פחות ממטפח אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי שהרי [ס]כפין קטנים מצילין באהל המת ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן כי הוה בעי למיעל לבית הכסא כי הוה נקיט ספרא דאגדתא הוה יהיב לן כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר הואיל ושרונהו רבנן

דמר סבר. כל המפסיק בתפלתו אפי׳ שהה כדי לגמור כולה חוזר לראש (לקמן בפירקין דף כד:) ובשהה קל מיפלגי הכא: **הלי אפי׳ שהה אפי׳ לא שהה מיבעי ליה.** במילתא דרך מסלד ורך המונח מיבעי ליה לאפלוגי בין שהה כדי לגמור כולה חוזר לראש ומר סבר למקום שפסק אמר רב אשי האי אם שהה אם לא שהה מיבעי ליה [ג]אלא [א]דכולי עלמא אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש [ג]והתם בדלא שהה קמיפלגי דמר סבר גברא דחויא הוא ואין ראוי ואין תפלתו תפלה ומר סבר גברא חזיא הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן [ב]הנצרך לנקביו אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה אמר רב זביד ואיתימא רב יהודה לא שנו אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם יכול לשהות בעצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב ששת [ג]עד פרסה איכא דמתני לה [ה] אמתניתא במה דברים אמורים בשאין יכול לעמוד על עצמו אבל אם יכול לעמוד על עצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב זביד [ה] [ד]עד פרסה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן [ב]הנצרך לנקביו הרי זה לא יתפלל משום שנאמר [ו]הכון לקראת אלהיך ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מ״ד [ב]שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור עצמך שלא תחטא ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע [ו](דברי חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע דברי חכמים שאם חוטאים מביאים קרבן ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח] אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואין עושים תשובה כי אינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים נינהו אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואינם יודעים אם על הטובה הם מביאים אם על הרעה הם מביאים אמר הקב״ה בין טוב לרע אינן מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי ואיתימא רב חנינא בר פפא אמר שמור נקביך בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו רבנן [ה]הנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד׳ אמות ונכנס אמר רב אחא בר רב הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא קבוע אבל בית הכסא עראי חולץ ונפנה לאלתר [ו]וכשהוא יוצא מרחיק ד׳ אמות ומניחן מפני שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים רבינא שרי רב אדא בר מתנא [ז]אסר אתו שיילוה לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן ואמרי לה שמא יפיח בהן תניא אידך הנכנס לבית הכסא קבוע חולץ תפיליו ברחוק ד׳ אמות ומניחן בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס וכשהוא יוצא מרחיק ד׳ אמות ומניחן דברי בית שמאי ובית הלל אומרים אוחזן בידו ונכנס ר״ע אומר אוחזן בבגדו ונכנס בבגדו ס״ד זימנין מישתלי להו ונפלי אלא אימא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס ומניחם בחורין הסמוכים לבית הכסא [ח]ולא יניחם בחורין הסמוכים לרשות הרבים שמא יטלו אותם עוברי דרכים ויבא לידי חשד ומעשה בתלמיד אחד שהניח תפיליו בחורין הסמוכים לרשות הרבים ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו [ט]שיהא אוחזן בבגדו ובידו ונכנס תנו רבנן בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין לבית הכסא ובאין עכברים ונוטלין אותן התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות הסמוכות לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונוטלין אותן התקינו שיהא אוחזן בידו ונכנס אמר רבי מיאשא [י]בריה דריב״ל הלכה [ו]גוללן כמין ספר ואוחזן בימינו כנגד לבו אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ובלבד [כ]שלא תהא רצועה יוצאת מתחת ידו טפח אמר רבי יעקב בר אחא אמר רבי זירא [ל]לא שנו אלא שיש שהות ביום ללבשן אבל אין שהות ביום ללבשן עושה להן כמין כים טפח ומניחן [מ]אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו ובלילה עושה להן כמין כים טפח ומניחן אמר אביי [נ]לא שנו אלא בכלי שהוא כליין אבל בכלי שאינו כליין אפילו פחות ממטפח אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי שהרי [ס]כפין קטנים מצילין באהל המת ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן כי הוה בעי למיעל לבית הכסא כי הוה נקיט ספרא דאגדתא הוה יהיב לן כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר הואיל ושרונהו רבנן

מסורת הש״ס

ו) [נקמן כד: כ״ה לד:], ב) [ע״ל כב: תוס׳ ד״ה אלמא], ג) והכא, ד) ומימרא כ יהודה עד פרסה כ״ל. כ״ה], ה) תוספתא פ״ב ה״ט), ו) [טעות הדפוס וע׳ הטעמא בעין יעקב], ז) שבת סב., ח) [כר בריש כ״ל וכ״ה בתוספתא פ׳ ג׳ וכן גירסת נקמן כד:], ט) כך לדיקה בב״ח ל״ל קושם הא דל׳ יעקב בר אחא. כ״ה], י) [ל״ה שלא מאכר ד״ה ומומחן],

תורה אור השלם

1. לָכֵן כֹּה אֲעֲשֶׂה לָךְ יִשְׂרָאֵל עֵקֶב כִּי זֹאת אֲעֲשֶׂה לָךְ הִכּוֹן לִקְרַאת אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל:
עמוס ד יב

2. שְׁמֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרוֹב לִשְׁמֹעַ מִתֵּת הַכְּסִילִים זָבַח כִּי אֵינָם יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע: קהלת ד יז

הגהות הב״ח

(ה) גמ׳ תיכף דמתני לה במתניתא וכו׳ ממר רב יהודה עד פרסה:

גליון הש״ס

תום׳ ד״ה שהרי וכו׳ שמקבלין טומאה באהל המת. כדלעיל זמיש דף ג ע״ש:

מוסף תוספות

א. בתוס׳ ר״ש כתב, אבל אם לא היה [חשוב] אויר שלהם לא היה מציל באהל המת מידי דהוי אאוכלין שגבלן בטיט דאמרי׳ בפ״ק דזבחים שאין ניצולין באהל המת.

רב נסים גאון

פכין קטנים מצילין באהל המת. עיקרה בסיפרי (פרשת חקת) וכל כלי פתוח בכלי חרש הכתוב מדבר מה ת״ל פתוח ואפילו כל שהוא (והואיל והוא) [הוא] טמא באהל המת לפיכך אם יהיה מוקף בצמיד פתיל מציל על מה שבתוכו כדמפרש התם נמי וכל כלי פתוח מיכן אמרו כלים מצילין בצמיד פתיל באהל המת ואמרו עוד טמא הוא אין ת״ל הוא אלא הוא שיציל על עצמו ובשבת בפ׳ אמר רבי עקיבא (דף פז) ובבבא קמא בפ׳ כיצד הרגל מועדת (דף כה) גרסי׳ תניא מפץ במת מנין ודין הוא ומה פכין קטנים שטהורין בזב טמאין במת:

ח) [ב״ב כ״ה ע״ב], ט) [ב״ב כ״ה ע״ב], י) [ב״ב כ״ה ע״ב], כ) [ב״ב כ״ה ע״ב], ל) [ב״ב כ״ה ע״ב], מ) [ב״ב כ״ה ע״ב], נ) [ב״ב כ״ה ע״ב], ס) [ב״ב כ״ה ע״ב],

נח א מיי׳ פ״ד מהל׳ תפלה הלכה יג סמג עשין יט טוש״ע או״ח סימן קד סעיף ס:
נט ב ג מיי׳ שם הל׳ י׳ סמג שם טוש״ע או״ח סימן נא סעיף ג:
ס ד מיי׳ וסמג שם טוש״ע שם סעיף ג ג:
סא ה ו מיי׳ פ״ד מהל׳ תפלה הלכה יז סמג עשין כב טוש״ע או״ח סימן מג סעיף ס וכב מלפפם כאן וכהל׳ תפילין דף עח:
סב ז מיי׳ וסמג שם טוש״ע שם סעיף ג:
סג ט י כ מיי׳ וסמג שם טור שו״ע שם סעיף ס׳:
סד ל מ מיי׳ שם הלכה יט סמג שם טוש״ע שם סעיף ו:
נ [מיי׳ פכ״ל מהל׳ טומאת מת הלכה ג]:

רבינו חננאל

בית הכסא קבוע. פירוש, מקום שהוכן ליפנות בו בני אדם לגדולים וכל שכן להשתנה. מדרון. קום שהמים נמשכין ויורדין ואינן (נקנין) [נקרין] ולא נבלעו במקומן. **ובית הכסא ארעי.** מקום שנדמדן לאדם בהליכתו (מפנה) [ונפנה] שם או השתין בו מים. **[אבעיא להו מהו שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים וכו׳.** וקי״ל דלא יכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע אפי׳ להשתין מים]. **התרתי לך כאן קבוע אסרתי לך כאן בית הכסא ארעי.** פי׳, דבבית הכסא קבוע אסור להניחם בראשו, אבל בידו שרי דליכא למיחש לניצוצות ולשפשף. ולהפך בבית הכסא ארעי שהמקום קשה, שאסור לאוחזם בידו משום ניצוצות אלא מניחם בכיסם, אבל מותר כשהוא בראשו ואין צריך לחלוץ רק שיכסה אותם. **א״ר יצחק הנכנס לפעודת קבע חולץ תפיליו ואחר כך נכנס ופליגא דר׳ חייא דא״ר חייא מניחן על שלחנו וכן הדור לו.** כל היכא דאיכא כהאי גונא בתלמוד ופליגא דפלוני קי״ל כחולק, הלכך קי״ל כר׳ חייא.